

Research Paper

Analyzing the Role of Moderating Good Governance in the Relationship Between Globalization and Economic Growth in Developing Countries

Habib Ebrahimpour¹ , Zahra Faturechi², Vali Nemati³, *Nasrin Hamzehei⁴

1. Professor, Department of Public Administration and Tourism, Faculty of Social Science, University of Mohaghegh Ardabili, Ardebil, Iran.

2. Associate Professor, Department of Economics, Faculty of Social Science, University of Mohaghegh Ardabili, Ardebil, Iran.

3. Instructor, Department of Public Administration and Tourism, Faculty of Social Science, University of Mohaghegh Ardabili, Ardebil, Iran.

4. Master of Management in Public Organizations, Faculty of Social Science, University of Mohaghegh Ardabili, Ardebil, Iran.

Use your device to scan
and read the article online**Citation:** Ebrahimpour, H., Faturechi, Z., Nemati, V., & Hamzehei, N. (2020). [Analyzing the Role of Moderating Good Governance in the Relationship Between Globalization and Economic Growth in Developing Countries (Persian)]. *Journal Strategic Studies of Public Policy*, 10(36), 40-69.**Received:** 02 Feb 2020**Accepted:** 19 May 2020**Available Online:** 01 Nov 2020**Key words:**Good governance,
Globalization, Economic
growth**ABSTRACT**

The present study examines the moderating role of fair ruling in the relationship between globalization and economic growth in developing countries. Four models were used in this study, and the coefficients of indices in these four models were measured with and without control indices. The method of data analysis using the unbalanced panel data method is the GLS. The study used data from 132 developing countries between 2007 and 2017. The model estimation results show that the governance index has a positive and significant effect on the economic growth index. The globalization index has a positive and significant impact on economic growth. Finally, good governance is a moderating variable in the relationship between globalization index and economic development and has a positive and significant effect. The results show that good governance by providing business and investment opportunities can enhance globalization's impact on economic growth. A good ruling by focusing on improving the economy's efficiency contributes to global growth and expansion.

*** Corresponding Author:****Nasrin Hamzehei****Address:** Faculty of Social Science, University of Mohaghegh Ardabili, Ardebil, Iran.**E-mail:** nasrin.hamzeei@gmail.com

مقاله پژوهشی

تحلیل نقش تعدیل‌گر حکمرانی خوب در رابطه بین جهانی شدن و رشد اقتصادی در کشورهای در حال توسعه

حیب‌ابراهیم پور^۱، زهرا فتوره‌چی^۲، ولی نعمتی^۳، نسرین حمزه‌ای^۴

۱. استاده، گروه مدیریت دولتی و گردشگری، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
۲. دانشیار، گروه اقتصاد، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
۳. مربی، گروه مدیریت دولتی و گردشگری، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
۴. دانش‌آموخته مدیریت سازمان‌های دولتی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش تعدیل‌گری حکمرانی خوب در رابطه بین جهانی شدن و رشد اقتصادی در کشورهای در حال توسعه است. در این پژوهش از چهار مدل استفاده شد و ضرایب شاخص‌ها در این چهار مدل هم با حضور شاخص‌های کنترل و هم بدون حضور شاخص‌های کنترل اندازه‌گیری شد. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش داده‌های تابلویی نامتوازن روش اثرات ثابت با الگوی (GLS) بود. در این پژوهش داده‌های ۱۳۲ کشور در حال توسعه بین سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷ استفاده شده است. نتایج برآورد مدل‌ها نشان می‌دهد که شاخص حکمرانی تأثیر مثبت و معنی‌داری بر شاخص رشد اقتصادی دارد و همچنین شاخص جهانی شدن بر رشد اقتصادی تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد و در نهایت حکمرانی خوب به عنوان متغیر تعدیل‌گر در رابطه بین شاخص جهانی شدن و رشد اقتصادی تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد. نتایج نشان‌دهنده آن است که حکمرانی خوب با ارائه تجارت و فرصت‌های سرمایه‌گذاری می‌تواند تأثیر جهانی شدن بر رشد اقتصادی را تقویت کند. حکمرانی خوب از طریق تمرکز بر ارتقای کارایی اقتصاد موجب رشد و گسترش جهانی شدن می‌شود.

تاریخ دریافت: ۱۳ بهمن ۱۳۹۸
تاریخ پذیرش: ۳۰ اردیبهشت ۱۳۹۹
تاریخ انتشار: ۱۱ آبان ۱۳۹۹

کلیدواژه‌ها:

حکمرانی خوب،
جهانی شدن، رشد
اقتصادی

* نویسنده مسئول:

نسرین حمزه‌ای

نشانی: اردبیل، دانشگاه محقق اردبیلی، دانشکده علوم اجتماعی.

پست الکترونیکی: nasrin.hamzeei@gmail.com

مقدمه

است که جهانی شدن با ارائه تجارت و فرصت‌های سرمایه‌گذاری برای ایجاد اشتغال منجر به کاهش نابرابری درآمدی و فقر می‌شود. **واج زیرق و ولش (۲۰۰۸)** بیان کرده‌اند در حالی که ۲۲ درصد از کشورهای جهان در سال ۱۹۶۰ دارای سیاست آزاد تجاری بودند، این نسبت در سال ۲۰۰۰ به ۷۳ درصد افزایش یافته است. با این حال منتقدان این دیدگاه، ادعا می‌کنند که سطوح بالاتری از جهانی شدن اثر سوء بر اقتصاد ملی کشورها دارد که منجر به نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی، به دلیل افزایش نامنی اقتصادی و ریسک می‌شود. در سایر مطالعات انجام گرفته در این زمینه تا کنون، از تأثیر حکمرانی خوب به عنوان واسطه و تعدیل‌گر در ارتباط بین جهانی شدن و رشد اقتصادی استفاده نشده است. اما در این پژوهش، این مهم مورد مطالعه قرار گرفت. همچنین جهت بررسی اعتبار بیشتر در این پژوهش از ابعاد حکمرانی خوب استفاده شده و رابطه بین هر سه مؤلفه حکمرانی خوب، جهانی شدن و رشد اقتصادی دوبه‌دو بررسی شد. بنابراین، این سؤال پیش می‌آید که آیا حکمرانی خوب در رابطه بین جهانی شدن و رشد اقتصادی کشورهای در حال توسعه نقش تعدیل‌گری دارد؟

۱. ادبیات موضوع

۱-۱. مطالعات داخلی

نتایج پژوهش **محمودی (۱۳۹۸)** تحت عنوان «جهانی شدن اقتصاد و تأثیر آن بر تورم در کشورهای در حال توسعه آسیایی» نشان‌دهنده وجود رابطه معکوس و معنی‌دار بین جهانی شدن اقتصاد و تورم در کشورهای بررسی شده است؛ بنابراین با توجه به

جهانی شدن به عنوان پارادایم اساسی عصر حاضر می‌تواند تمامی جوانب حیات مادی انسان را تحت تأثیر خود قرار دهد و عدم همراهی با آن نه‌تنها مانع از تأثیرات منفی آن نمی‌شود، بلکه منجر به انزوای اقتصادی و سیاسی بیش از پیش نیز می‌شود؛ بنابراین ضروری است تا اثرات آن بر متغیرهای مهم و اساسی اقتصادی، سیاسی و اجتماعی مورد تحلیل و بررسی قرار گیرد تا زمینه لازم جهت برخورد صحیح و عالمانه با آن فراهم شده و در صورت لزوم نهادها و زیرساخت‌های مورد نیاز مطابق با آن طراحی شود (**عرب‌سالاری، ۱۳۹۵**). ایده حکمرانی خوب در بستر و زمینه جهانی شدن طرح شده و از ریشه‌های اقتصادی (شکل‌گیری بحران‌های اقتصادی از قبیل بحران اقتصادی شرق آسیا و گذار ناموفق کشورهای اروپای شرقی و شوروی سابق به اقتصاد بازار) و همچنین ریشه‌های سیاسی اجتماعی (انتقال قدرت از دولت به نهادهای فراملی و فروملی در نتیجه عدم کارایی و اثربخشی دولت در مواجهه با بحران‌های متعدد فراملی و فروملی و نیز تبدیل کار ویژه دولت از حاکمیت به مدیریت) برخوردار است (**پارسا، ۱۳۹۲**). تقسیم‌بندی کشورها و جوامع به دو گروه تقریباً متمایز توسعه‌یافته و در حال توسعه، قبل از هر چیز، بر عملکرد اقتصادی و به طور مشخص به نرخ رشد اقتصادی بلندمدت آن‌ها مبتنی است، به همین دلیل، دستیابی به نرخ رشد اقتصادی بالا، هدف اولیه کلیه نظام‌های اجتماعی و نقطه مطلوب تمامی تلاش‌هایی است که برای تنظیم امور اقتصادی جوامع مورد توجه قرار می‌گیرد (کیمجانی، ۱۳۸۹). در ادبیات رشد و توسعه اقتصادی، رابطه بین جهانی شدن و رشد اقتصادی یکی از موضوعات جنجال‌برانگیز است. دیدگاه لیبرال غالب معتقد

1. Wacziarg & Welch

غیردولتی و بخش خصوصی به ایفای نقش در توسعه می‌پردازد و اصلی‌ترین ویژگی عصر جدید و جهانی شدن که همان تمرکززدایی است در این ساختار پیش‌بینی می‌شود. این پژوهش نشان داده رویکرد الگوی حکمرانی خوب به عنوان یک رویکرد جدید در مطالعات توسعه، بر دولت با جنبه‌های نهادی سازمانی (مدیریتی) و ماهیتی (سیاسی و حقوقی) و در کنار آن بر نیروهای گوناگون اجتماعی همکار و هماهنگ با یک چشم‌انداز و ساختار افقی و شبکه‌ای تأکید دارد.

کشاوری و طبرسا (۱۳۹۵) در مقاله‌ای تحت عنوان «نقش دولت الکترونیک در رسیدن به حکمرانی خوب» به این نتیجه رسیدند که دولت الکترونیک تأثیرات مثبتی در جهت رسیدن به افزایش شفافیت، بهبود ارائه خدمات، کاهش فساد و به طور کلی رسیدن به حکمرانی خوب، در سطح سازمانی، ملی و بین‌المللی دارد.

نتایج پژوهش **جعفری صمیمی و بحرینی (۱۳۹۴)** تحت عنوان «مقایسه تأثیر سه‌گانه (اقتصادی، اجتماعی و سیاسی) جهانی شدن» نشان می‌دهد ابعاد سه‌گانه جهانی شدن تأثیر مثبت و معناداری بر رشد اقتصادی در کشورهای مورد مطالعه آنان دارد.

رضوی و سلیمی‌فر (۱۳۹۲) در پژوهشی تحت عنوان «اثر جهانی شدن اقتصاد بر رشد اقتصادی» با استفاده از روش خودتوضیحی به این نتیجه رسیدند که شاخص‌های آزادسازی تجاری و مالی تأثیر مثبت و معناداری بر رشد اقتصادی دارد. همچنین بر اساس آزمون هم‌گرایی تنها یک بردار هم‌گرایی بین متغیرهای مدل وجود دارد.

بهپور (۱۳۹۱) در پژوهشی با عنوان «تأثیر دولت الکترونیک بر تحقق حکمرانی خوب در سازمان‌های

نتایج تحقیق حاضر به نظر می‌رسد تلاش کشورها برای پیوستن به موج جهانی شدن اقتصاد و کاهش موانع و محدودیت‌های تجاری می‌تواند در کاهش نرخ تورم مؤثر باشد.

کفیلی و پیشوا (۱۳۹۶) مطالعه‌ای را تحت عنوان «تأثیر حکمرانی خوب بر رابطه بین توسعه مالی و رشد اقتصادی» به انجام رساندند. در این مقاله به بررسی تأثیر حکمرانی خوب بر رابطه بین توسعه مالی و رشد اقتصادی از دو کانال بانکی و بازار مالی در بین کشورهای در حال توسعه (۲۰۰۲ تا ۲۰۱۳) پرداخته شده است. برای این منظور از روش گشتاورهای تعمیم‌یافته استفاده شده است. نتایج پژوهش آنان نشان می‌دهد که تأثیر توسعه مالی از مجرای بانکی قوی‌تر از تأثیر توسعه مالی از مجرای بازار مالی است و با افزایش کیفیت حکمرانی، تأثیر توسعه مالی بر رشد اقتصادی از هر دو مجرای بانکی و بازار مالی تقویت می‌شود. همچنین تأثیر حکمرانی خوب بر تقویت اثربخشی توسعه مالی از طریق سیستم بانکی بیشتر از بازار مالی است.

صفریان و امام جمعه‌زاده (۱۳۹۶) بر این باورند که تحولات اجتماعی در عرصه جهانی نگرش به توسعه و پیشرفت را در سطح جوامع دستخوش تغییر و تحول کرده است. اساس سؤال اصلی مقاله این است که الگوی حکمرانی خوب بر توسعه همه‌جانبه چگونه تأثیر می‌گذارد؟ فرض آن‌ها در پژوهش این بوده است که در الگوی حکمرانی خوب، ایجاد سرمایه اجتماعی در ساختار سه‌گانه، خود موجب توسعه در سطوح مدیریتی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می‌شود. بدین‌سان در این رویکرد دولت با ماهیت و شخصیت متمایز و سازمان‌دهی آن بر پایه‌ای منطقی و تسهیلگر، در شراکت با همکاری بخش‌های اجتماعی دیگر مانند جامعه مدنی و نهادهای عمومی

مسعودی، ده‌مرده و اسفندیاری^۴ (۲۰۱۷)، در مقاله خود تحت عنوان «بررسی رابطه بین جهانی شدن و رشد اقتصادی در کشورهای منتخب خاورمیانه» به بررسی رابطه بین جهانی شدن و رشد اقتصادی با استفاده از روش پانل دیتا پرداخته‌اند. نتایج تحقیق آن‌ها نشان داده است که در ایران رابطه مثبت و معناداری بین شاخص جهانی شدن و رشد اقتصادی وجود دارد که در دیگر مناطق این رابطه وجود ندارد. در واقع بر اساس نتایج پژوهش آن‌ها می‌توان گفت ایران هرچه به سوی جهانی شدن پیش می‌رود، رشد اقتصادی افزایش می‌یابد.

اورایو و موس^۵ (۲۰۱۶)، با استفاده از روش پانل دیتا مطالعه‌ای تطبیقی در مورد مشارکت حکومت در رشد اقتصادی کشورهای انجمن شرق آفریقا با توجه به شش شاخص اصلی بانک جهانی در بازه زمانی ۱۹۹۹-۲۰۱۳ انجام داده است. در این پژوهش مدل REM و OLS برای تحلیل مقایسه‌ای مورد استفاده قرار گرفته است. مطالعه انجام‌شده نشان داده در میان شاخص‌های حکمرانی، ثبات سیاسی، حاکمیت قانون و کنترل فساد رابطه معناداری با رشد اقتصادی داشتند. دو شاخص اول دارای رابطه منفی و معنادار بودند، در حالی که شاخص آخری دارای رابطه مثبت با رشد اقتصادی بود. در مدل OLS حق اظهار نظر و پاسخ‌گویی تأثیر قابل توجهی بر نرخ رشد اقتصادی در کنیا و اوگاندا نشان داده است. کیفیت مقررات در کنیا و تانزانیا تأثیر معناداری بر نرخ رشد اقتصادی داشته، در حالی که حاکمیت قانون تنها در کنیا قابل توجه بوده است. این مطالعه به این نتیجه رسیده که برای رشد اقتصادی سازگار با دولت، نیاز به استفاده مناسب از منابع در حوزه عمومی و به‌کارگیری سیستم مربوطه پاسخ‌گو وجود دارد.

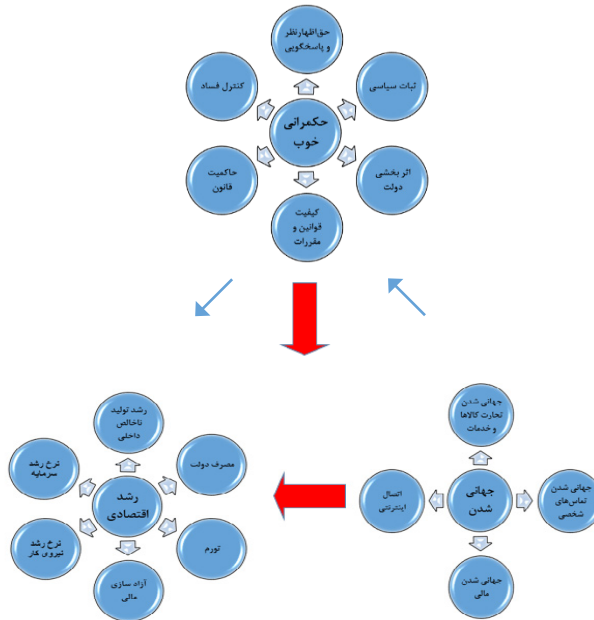
دولتی استان خراسان رضوی» به این نتیجه رسید که بین دولت الکترونیک با حکمرانی خوب و ابعاد آن، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و از دیدگاه کارشناسان فناوری اطلاعات خراسان رضوی و مدیران، دولت الکترونیک امکانات وسیعی را برای عینیت بخشیدن به آرمان حکمرانی خوب فراهم کرده و این مهم موجب ارتقا، تحقق و تقویت مؤلفه‌های اثربخشی نقش‌ها و وظایف، نتیجه‌گرایی، ارتقای ارزش‌ها، شفاف‌سازی، ظرفیت‌سازی و پاسخ‌گویی می‌شود.

آسونگو^۲ (۲۰۱۷) در مقاله‌ای تحت عنوان «آیا جهانی‌سازی حاکمیت خوب در آفریقا را ارتقا می‌دهد؟» به بررسی تأثیر جهانی شدن بر حکمرانی در ۵۱ کشور آفریقایی برای دوره ۱۹۹۶ - ۲۰۱۱ پرداخته است. در این پژوهش چهار شاخص حکمرانی ادغام شده و چهار متغیر جهانی شدن (سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و عمومی) مورد استفاده قرار گرفته است. یافته‌های این مقاله نشان می‌دهد: اول، جهانی شدن، حاکمیت خوب را ترویج می‌کند. دوم، تأثیر جهانی شدن بر حسب بزرگی در چارک‌های پایین توزیع سیاسی، نهادی و عمومی، بیشتر است. سوم، تأثیر جهانی شدن بر حسب بزرگی در چندک‌های بالا از توزیع اقتصادی، بسیار بیشتر است.

الم، کیتج و بدان^۳ (۲۰۱۷) در مقاله‌ای تحت عنوان «اثربخشی دولت و رشد اقتصادی» تأثیر دولت بر رشد اقتصادی را در ۸۱ کشور مورد بررسی قرار داده‌اند. آن‌ها از روش GMM برای بررسی تأثیرات استفاده کرده‌اند. نتایج این پژوهش تأثیر مثبت و معناداری را بین میزان اثربخشی دولت و رشد اقتصادی نشان می‌دهد.

4. Masoudi, Dahmarde & Esfandiari
5. Orayo & Mose

2. Asongu
3. Alam, Kiterage & Bedane

تصویر ۱. مدل مفهومی پژوهش

منبع: یافته‌های پژوهش

با استفاده از تحلیل تطبیقی انجام داد. بر اساس نتایج این پژوهش در کشورهای در حال توسعه، سیاست‌های تجاری از نظر تحریک کردن رشد هنوز از اهمیت زیادی برخوردار است، در حالی که در کشورهای توسعه‌یافته این سیاست‌ها از لحاظ تحریک رشد از اهمیت کمی برخوردار است.

لی و فیلر^۸ (۲۰۰۷) بیان می‌کنند در کشورهایی که محیط حکمرانی مبتنی بر حاکمیت قانون^۹ ضعیف است، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی FDI^{۱۰} نسبت به سرمایه‌گذاری مالی خارجی^{۱۱} برای

ینگ، چانگ و لی^۶ (۲۰۱۴) در مقاله‌ای تأثیر جهانی شدن را بر رشد اقتصادی در بازه زمانی ۱۹۷۰ تا ۲۰۰۸ با روش FMOLS برای کشورهای عضو انجمن جنوب شرق آسیا ۲۰۰۸ بررسی کردند. طبق نتایج آنان جهانی شدن اقتصاد تأثیر مثبت قابل توجهی بر رشد اقتصادی داشته و جهانی شدن اجتماعی دارای تأثیر منفی بر رشد اقتصادی است، در حالی که جهانی شدن سیاسی، تأثیری منفی و بی‌معنا بر رشد دارد.

بیلمن و ترکلی^۷ (۲۰۱۳) پژوهشی تحت عنوان «اثر متقابل تجارت بین‌المللی و رشد اقتصادی»،

8. Li & Filer
9. Rule of Law
10. Foreign Direct Investment
11. Foreign portfolio investment

6. Ying, Chang & Lee
7. Bilman & Turkeli

شدن بر حکمرانی خوب و توسعه اقتصادی به شرح تصویر شماره ۱ قابل تبیین است.

۱-۳. فرضیه‌های پژوهش

- جهانی شدن بر رشد اقتصادی در کشورهای در حال توسعه تأثیر مثبت و معنی‌دار دارد.
- حکمرانی خوب بر رشد اقتصادی کشورهای در حال توسعه تأثیر مثبت و معنی‌دار دارد.

سرمایه‌گذارها از ارجحیت بیشتری برخوردار است.

۱-۲. مدل مفهومی تحقیق

به منظور بررسی و تبیین نقش تعدیل‌گر حکمرانی خوب و تأثیر آن بر رابطه بین جهانی شدن و رشد اقتصادی لازم است الگوی یادشده، ویژگی‌ها و ارتباطات متقابل بررسی شود. به طور خلاصه فرایند و الگوی اثرگذاری جهانی

جدول ۱. متغیرهای پژوهش به همراه منبع انتشار آن‌ها

منبع	محتوا	شاخص
مؤسسه اقتصادی KOF	بر اساس زیرشاخص‌های جهانی شدن اقتصادی، جهانی شدن اجتماعی و جهانی شدن سیاسی	شاخص جهانی شدن (KOF)
بانک جهانی	بر اساس مجموع صادرات و واردات بر تولید ناخالص داخلی	شاخص جهانی شدن غیر ترکیبی
بانک جهانی World bank	میانگین حسابی شش شاخص: شاخص حق اظهار نظر و پاسخ‌گویی، شاخص ثبات سیاسی، شاخص کارایی و اثربخشی دولت، شاخص کیفیت قوانین و مقررات، شاخص حاکمیت قانون و شاخص کنترل فساد	شاخص حکمرانی خوب (GG)
توسعه جهانی World Development Indicators (WDI)	بر اساس نرخ رشد تولید ناخالص داخلی بر سرمایه (GDP per capita)	شاخص رشد اقتصادی به قیمت ۲۰۱۰ (GDP per capita)
توسعه جهانی World Development Indicators (WDI)	نرخ تورم بر اساس شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی (CPI)	شاخص تورم (CPI)
توسعه جهانی World Development Indicators (WDI)	کلیه مخارج مصرفی دولت (کالاها و خدمات)	شاخص هزینه‌های دولت (GE)

مدل اصلی با شاخص جهانی شدن KOF (فرمول شماره ۱).

۱.

$$GDP_{it} = B_0 + B_1 KOF_{it} + B_2 GG_{it} + e_{it}$$

مدل اصلی با شاخص جهانی شدن غیر ترکیبی (فرمول شماره ۲).

۲.

$$GDP_{it} = B_0 + B_1 GLO_{it} + B_2 GG_{it} + e_{it}$$

مدل اصلی با شاخص جهانی شدن KOF و شاخص‌های حکمرانی (فرمول شماره ۳).

۳.

$$GDP_{it} = B_0 + B_1 KOF_{it} + B_2 CC_{it} + B_3 RI_{it} + B_4 VA_{it} + B_5 RQ_{it} + B_6 GE_{it} + B_7 PS_{it} + e_{it}$$

مدل اصلی با شاخص جهانی شدن غیر ترکیبی و شاخص‌های حکمرانی (فرمول شماره ۴).

۴.

$$GDP_{it} = B_0 + B_1 GLO_{it} + B_2 CC_{it} + B_3 RI_{it} + B_4 VA_{it} + B_5 RQ_{it} + B_6 GE_{it} + B_7 PS_{it} + e_{it}$$

مدل اصلی (شاخص جهانی شدن KOF) با متغیرهای کنترل (فرمول شماره ۵).

۵.

$$GDP_{it} = B_0 + B_1 KOF_{it} + B_2 GG_{it} + B_3 Z_{it} + e_{it}$$

مدل اصلی (شاخص جهانی شدن غیر ترکیبی) با متغیرهای کنترل (فرمول شماره ۶).

۶.

$$GDP_{it} = B_0 + B_1 GLO_{it} + B_2 GG_{it} + B_3 Z_{it} + e_{it}$$

- حکمرانی خوب بر رابطه بین جهانی شدن و رشد اقتصادی در کشورهای در حال توسعه نقش تعدیل‌گر دارد.

۲. روش‌شناسی پژوهش

۱-۲. جامعه آماری و روش جمع‌آوری اطلاعات آماری

در این پژوهش به منظور ارزیابی بررسی اثر حکمرانی خوب بر رابطه بین جهانی شدن و رشد اقتصادی از داده‌های ترکیبی سالانه برای کشورهای در حال توسعه در بازه زمانی ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷ استفاده شده است. استفاده از داده‌های ترکیبی این امکان را به ما می‌دهد که پویایی تغییرات را نیز مطالعه کنیم. همچنین در این پژوهش علاوه بر شاخص حکمرانی خوب ابعاد آن نیز آورده شده است و همچنین برای افزایش اعتبار نتایج، علاوه بر شاخص ترکیبی جهانی شدن از شاخص غیر ترکیبی جهانی شدن نیز استفاده شده است.

آمار و اطلاعات داده‌ها از بانک اطلاعات آماری شاخص توسعه جهانی^{۱۲} و بانک جهانی^{۱۳} و مؤسسه جهانی KOF جمع‌آوری شده است (جدول شماره ۱).

۲-۲. تصریح مدل تحقیق

برای بررسی نقش جهانی شدن بر رشد اقتصادی از الگوی به‌کاررفته در مطالعه مسعودی و همکاران (۲۰۱۷) استفاده می‌کنیم و سپس برای بررسی نقش حکمرانی خوب در رابطه بین جهانی شدن و رشد اقتصادی مدل اصلی را بسط می‌دهیم.

12. World Development Indicators

13. World bank

مدل بسط داده شده (شاخص جهانی شدن KOF و شاخص‌های حکمرانی خوب) با متغیر کنترل (فرمول شماره ۱۲).

۱۲.

$$GDP_{it} = B_0 + B_1 KOF_{it} + B_2 CC_{it} + B_3 RI_{it} + B_4 VA_{it} + B_5 RQ_{it} + B_6 GE_{it} + B_7 PS_{it} + B_8 CC_{it} \times KOF_{it} + B_9 RI_{it} \times KOF_{it} + B_{10} VA_{it} \times KOF_{it} + B_{11} RQ_{it} \times KOF_{it} + B_{12} GE_{it} \times KOF_{it} + B_{13} PS_{it} \times KOF_{it} + B_{14} Z_{it} + e_{it}$$

مدل بسط داده‌شده (شاخص جهانی شدن غیر ترکیبی و شاخص‌های حکمرانی خوب) با متغیر کنترل (فرمول شماره ۱۳).

۱۳.

$$GDP_{it} = B_0 + B_1 GLO_{it} + B_2 CC_{it} + B_3 RI_{it} + B_4 VA_{it} + B_5 RQ_{it} + B_6 GE_{it} + B_7 PS_{it} + B_8 CC_{it} \times GLO_{it} + B_9 RI_{it} \times GLO_{it} + B_{10} VA_{it} \times GLO_{it} + B_{11} RQ_{it} \times GLO_{it} + B_{12} GE_{it} \times GLO_{it} + B_{13} PS_{it} \times GLO_{it} + B_{14} Z_{it} + e_{it}$$

توضیح اختصارهای فرمول مذکور:

Z_{it} = به عنوان متغیرهای کنترلی است که شامل (تورم و هزینه‌های دولت است).

GDP_{it} = به عنوان متغیر وابسته (تولید ناخالص داخلی سرانه) که بیانگر شاخص رشد اقتصادی است.

KOF_{it} = به عنوان متغیر مستقل (جهانی شدن KOF) که بیانگر شاخص جهانی شدن است.

GLO_{it} = به عنوان متغیر مستقل (جهانی شدن غیر ترکیبی) که بیانگر شاخص جهانی شدن است.

$GG_{it} \times KOF_{it}$ = به عنوان متغیر تعدیل‌گر که شامل ضرب تعاملی جهانی شدن و حکمرانی خوب است.

$GG_{it} \times GLO_{it}$ = به عنوان متغیر تعدیل‌گر که شامل ضرب تعاملی جهانی شدن و حکمرانی خوب است.

مدل اصلی (شاخص جهانی شدن KOF و شاخص‌های حکمرانی خوب) با متغیرهای کنترل (فرمول شماره ۷)

۷.

$$GDP_{it} = B_0 + B_1 KOF_{it} + B_2 CC_{it} + B_3 RI_{it} + B_4 VA_{it} + B_5 RQ_{it} + B_6 GE_{it} + B_7 PS_{it} + B_8 Z_{it} + e_{it}$$

مدل اصلی (شاخص جهانی شدن غیر ترکیبی و شاخص‌های حکمرانی خوب) با متغیرهای کنترل (فرمول شماره ۸).

۸.

$$GDP_{it} = B_0 + B_1 KOF_{it} + B_2 CC_{it} + B_3 RI_{it} + B_4 VA_{it} + B_5 RQ_{it} + B_6 GE_{it} + B_7 PS_{it} + B_8 Z_{it} + e_{it}$$

مدل بسط داده‌شده (شاخص جهانی شدن KOF) بدون متغیر کنترل (فرمول شماره ۹).

۹.

$$GDP_{it} = B_0 + B_1 KOF_{it} + B_2 GG_{it} + B_3 GG_{it} \times KOF_{it} + e_{it}$$

مدل بسط داده‌شده (شاخص جهانی شدن غیر ترکیبی) بدون متغیر کنترل (فرمول شماره ۱۰).

۱۰.

$$GDP_{it} = B_0 + B_1 GLO_{it} + B_2 GG_{it} + B_3 GG_{it} \times GLO_{it} + e_{it}$$

مدل بسط داده‌شده (شاخص جهانی شدن KOF و شاخص‌های حکمرانی خوب) بدون متغیر کنترل (فرمول شماره ۱۱).

۱۱.

$$GDP_{it} = B_0 + B_1 KOF_{it} + B_2 CC_{it} + B_3 RI_{it} + B_4 VA_{it} + B_5 RQ_{it} + B_6 GE_{it} + B_7 PS_{it} + B_8 CC_{it} \times KOF_{it} + B_9 RI_{it} \times KOF_{it} + B_{10} VA_{it} \times KOF_{it} + B_{11} RQ_{it} \times KOF_{it} + B_{12} GE_{it} \times KOF_{it} + B_{13} PS_{it} \times KOF_{it} + e_{it}$$

هزینه‌های دولت: در مطالعه حاضر هزینه‌های دولت شامل کلیه مخارج مصرفی دولت (کالاها و خدمات) است که مطابق فرمول زیر محاسبه می‌شود (فرمول شماره ۱۵).

۱۵.

CC_{it} = به عنوان متغیر مستقل (کنترل فساد) که بیانگر شاخص حکمرانی خوب است.

RI_{it} = به عنوان متغیر مستقل (حاکمیت قانون) که بیانگر شاخص حکمرانی خوب است.

VA_{it} = به عنوان متغیر مستقل (اعتراض و پاسخ‌گویی) که بیانگر شاخص حکمرانی خوب است.

RQ_{it} = به عنوان متغیر مستقل (کیفیت مقررات) که بیانگر شاخص حکمرانی خوب است.

GE_{it} = به عنوان متغیر مستقل (اثربخشی دولت) که بیانگر شاخص حکمرانی خوب است.

PS_{it} = به عنوان متغیر مستقل (ثبات سیاسی) که بیانگر شاخص حکمرانی خوب است.

e_{it} = به عنوان خطای تصادفی.

اندیس i بیانگر کشور و اندیس t نشان‌دهنده سال است.

۲-۱. متغیرهای کنترل

تورم: در مطالعه حاضر نرخ تورم بر اساس شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی (CPI) محاسبه شده است که داده‌های آن از شاخص توسعه جهانی^{۱۴} به دست آمده است (دمیر و پراکسا، ۲۰۱۱). نرخ تورم از فرمول زیر قابل محاسبه است (فرمول شماره ۱۴).

۱۴.

CC_{it}^{-1} = مصرفی خدمات و کالاها بهای شاخص

RI_{it}^{-1} = مصرفی خدمات و کالاها بهای مصرفی

VA_{it}^{-1} = تورم = مصرفی خدمات و کالاها بهای شاخص

به طوری که اشاره به هزینه‌های دولت کشور i دارد و اشاره به تمام هزینه‌های دولت در همه سطوح به عنوان کسری از GDP دارد (بین صفر تا صد) و a هم اشاره به ضریب کنترل دارد که داده‌های آن از شاخص توسعه جهانی فراهم شد (بابکی و همکاران، ۱۳۹۶).

۲-۳. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این پژوهش برای آزمون فرضیه‌ها از مدل رگرسیون خطی چندمتغیره استفاده شده است. روش آماری مورد استفاده در این پژوهش روش داده‌های پانل است؛ زیرا به منظور بررسی رابطه بین متغیرهای مستقل و متغیر وابسته از دو جنبه متفاوت موضوع مورد بررسی قرار گرفته است. در این پژوهش به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده از روش‌های آماری (توصیفی و استنباطی) استفاده شده است.

سپس پیش‌آزمون‌های لازم برای انجام رگرسیون همچون آزمون ریشه واحد و آزمون f لیمر، آزمون هاسمن، آزمون عدم خود همبستگی باقی‌مانده‌ها، آزمون نرمال بودن باقی‌مانده‌ها، آزمون عدم همسانی واریانس باقی‌مانده‌ها، آزمون عدم هم‌خطی متغیرهای مستقل و GLS توسط نرم‌افزار Eviews نسخه ۸/۱ انجام شده است.

14. World Development Indicators (WDI)

جدول ۲. آزمون‌های ریشه واحد مانایی، متغیرهای اصلی پژوهش و شاخص‌های حکمرانی خوب

نتیجه	P	آزمون دیکي فولر تعميم يافته (ADF)	نتیجه	P	پسران و شين (IPS)	متغير
نامانا	۰/۹۹	۱۷۷/۲۹۵	نامانا	۰/۹۹	۳/۸۵۸	شاخص حکمرانی خوب (GG)
نامانا	۰/۹۹	۱۸۹/۲۷۵	نامانا	۰/۹۹	۳/۶۶۴	شاخص جهانی شدن (KOF)
مانا	۰/۰۰۰	۵۱۰/۳۰۰	مانا	۰/۰۰۰	-۱۰/۸۸۶	رشد اقتصادی (GDP per capital) به قیمت ثابت ۲۰۱۰
نامانا	۰/۹۳۹	۲۰۱/۴۰۷	نامانا	۰/۸۴۲	۱/۰۰۳	تورم (CPI)
مانا	۰/۰۲۹	۲۷۶/۴۸۹	مانا	۰/۰۲۴	-۱/۹۷	هزینه‌های دولت (GI)
مانا	۰/۰۰۰	۴۵۹/۳۳۳	مانا	۰/۰۰۰	-۲۲/۹۸۱	شاخص غیرترکیبی جهانی شدن (GLO)
نامانا	۰/۴۶۵	۲۶۷/۳۱۸	نامانا	۰/۳۰۶	--۰/۵۰۶	شاخص ثبات سیاسی (PS)
مانا	۰/۰۲۶	۳۱۲/۳۵۱	نامانا	۰/۲۶۹	--۰/۶۱۴	شاخص اثربخشی دولت (GE)
نامانا	۰/۳۴۱	۲۷۲/۸۲۳	نامانا	۰/۵۵۲	۰/۱۳۲	شاخص کیفیت مقرراتی (RQ)
نامانا	۰/۹۹۹	۱۹۴/۷۳۸	نامانا	۰/۹۹۹	۳/۶۳۵	شاخص اعتراض و پاسخ‌گویی (VA)
نامانا	۰/۷۸۳	۲۴۵/۷۸۵	نامانا	۰/۸۹۵	۱/۲۵۵	شاخص حاکمیت قانون (RI)
نامانا	۰/۷۴۸	۲۳۴/۶۶۱	نامانا	۰/۹۴۲	۱/۵۷۱	شاخص کنترل فساد (CC)

آزمون ریشه مشترک با استفاده از آزمون‌های لوین، لین و چو^{۱۷}، برای تونگ^{۱۸} و هادری انجام گرفت. نتایج در جدول‌های شماره ۲ و ۳ ارائه شده است. فرضیه آزمون عبارت است از:

$$H_0 = \text{عدم مانایی}$$

$$H_1 = \text{مانایی}$$

نتایج جدول‌های شماره ۲ و ۳ نشان می‌دهد که شاخص حکمرانی خوب، شاخص جهانی شدن

۳. یافته‌های پژوهش

۳-۱. آزمون مانایی

قبل از استفاده از این داده‌ها لازم است نسبت به مانایی و نامانایی آن‌ها اطمینان حاصل کرد. قبل از برآورد مدل، به منظور جلوگیری از کاذب (ساختگی) بودن مدل رگرسیون برآوردی ابتدا آزمون ریشه واحد با استفاده از آزمون‌های پسران و شین^{۱۵} و آزمون دیکي فولر تعمیم‌یافته^{۱۶} و سپس

17. Levin, Lin & Chu (LLC)

18. Breitung

15. Im, Pesaran and Shin w-stat (IPS)

16. Adf-choi z-stat (ADF)

جدول ۳. آزمون‌های ریشه مشترک مانایی، متغیرهای اصلی پژوهش و شاخص‌های حکمرانی خوب

نتیجه	P	آزمون هادری	نتیجه	P	آزمون بریتونگ	نتیجه	P	لوین، لین و چو (LLC)	متغیر
مانا	۰/۰۰۰	۳۴/۳۱۱	نامانا	۱/۰۰۰	۵/۵۵۸	مانا	۰/۰۰۰	-۱۰/۲۰۵	شاخص حکمرانی خوب (GG)
مانا	۰/۰۰۰	۲۵/۰۷۵	نامانا	۱/۰۰۰	۵/۵۵۴	مانا	۰/۰۰۰	-۱۰/۸۵۱	شاخص جهانی شدن (KOF)
مانا	۰/۰۰۰	۳۹/۹۵۳	نامانا	۰/۰۰۰	-۷/۵۵۲	مانا	۰/۰۰۰	-۲۴/۳۹۲	رشد اقتصادی (GDP) به قیمت ثابت ۲۰۱۰
مانا	۰/۰۰۰	۲۴/۷۱۱	نامانا	۰/۹۹	۲/۵۹۳	مانا	۰/۰۰۰	-۱۲/۵۰۳	تورم (CPI)
مانا	۰/۰۰۰	۲۰/۸۴۲	نامانا	۰/۹۶۳	۱/۷۹۱	مانا	۰/۰۰۰	-۳۱/۰۹۶	هزینه‌های دولت (GI)
مانا	۰/۰۰۰	۲۸/۸۹۷	نامانا	۰/۶۴۵	۰/۳۷۴	مانا	۰/۰۰۰	-۷۰/۳۸۰	شاخص غیرترکیبی جهانی شدن (GLO)
مانا	۰/۰۰۰	۲۱/۹۷۴	نامانا	۰/۱۶۴	-۰/۹۷۴	مانا	۰/۰۰۰	-۱۶/۵۶۰	شاخص ثبات سیاسی (PS)
مانا	۰/۰۰۰	۲۱/۴۹۹	نامانا	۰/۹۷۲	۱/۹۲۵	مانا	۰/۰۰۰	-۱۴/۹۳۸	شاخص اثربخشی دولت (GE)
مانا	۰/۰۰۰	۲۲/۳۳۴	نامانا	۱/۰۰۰	۳/۹۰۳	مانا	۰/۰۰۰	-۱۴/۱۰۲	شاخص کیفیت مقرراتی (RQ)
مانا	۰/۰۰۰	۲۱/۰۰۶	نامانا	۰/۹۹۲	۲/۴۳۹	مانا	۰/۰۰۰	-۱۱/۷۷۵	شاخص اعتراض و پاسخ‌گویی (VA)
مانا	۰/۰۰۰	۲۱/۶۴۰	نامانا	۰/۹۸۳	۲/۱۳۰	مانا	۰/۰۰۰	-۱۲/۲۵۲	شاخص حاکمیت قانون (RI)
مانا	۰/۰۰۰	۲۵/۰۷۵	نامانا	۱/۰۰۰	۵/۵۵۴	مانا	۰/۰۰۰	-۱۰/۵۸۱	شاخص کنترل فساد (CC)

قانون و کنترل فساد در آزمون‌های پسران و شین و آزمون دیکی فولر تعمیم‌یافته نامانا هستند، اما در آزمون‌های لوین، لین و چو و هادری مانا هستند.

همچنین با توجه نتایج به‌دست‌آمده از آزمون

ترکیبی و تورم در آزمون‌های پسران و شین و دیکی فولر تعمیم‌یافته نامانا هستند، اما در آزمون‌های لوین، لین و چو و هادری مانا هستند. شاخص‌های حکمرانی خوب شامل ثبات سیاسی، کیفیت مقرراتی، اعتراض و پاسخ‌گویی، حاکمیت

جدول ۴. نتایج تخمین مدل‌های پژوهش در حضور متغیر ترکیبی جهانی شدن

متغیر	خطای استاندارد مدل ۱	آماره t مدل ۱	ضرایب احتمال مدل ۱	خطای استاندارد مدل ۲	آماره t مدل ۲	ضرایب احتمال مدل ۲
شاخص حکمرانی خوب (GG)	۰/۵۹۳	۴/۹۰۴	۲/۹۱۰ ۰/۰۰۰	۰/۵۴۱	۵/۱۲۰	۲/۸۷۰ ۰/۰۰۰
شاخص جهانی شدن (KOF)	۰/۲۰۰	۲/۱۰۰	۰/۴۱۰ ۰/۰۳۳	۰/۱۹۰	۲/۱۱۰	۰/۴۰۱ ۰/۰۳۲
جهانی شدن حکمرانی خوب*	-	-	-	-	-	-
تورم (CPI)	-	-	-	۰/۰۳۰	۲/۴۳۳	۰/۰۷۳ ۰/۰۰۰
هزینه‌های دولت (GI)	-	-	-	-۰/۰۳۹	۲/۵۶۴-	-۰/۱۰۰ ۰/۰۴۶
ضریب	۰/۸۱	۲۰/۴۱۰	۱/۶۵۴ ۰/۰۰۰	۰/۱۲۹	۵/۱۷۰	۰/۶۶۷ ۰/۰۰۴
R ²		۰/۶۲			۰/۶۸	
F-statistic		۱۲/۲۳۳			۱۴/۹۰۲	
Durbin-watson stat		۱/۸۹			۱/۸۷	
Prob		۰/۰۰۰			۰/۰۰۰	

متغیر	خطای استاندارد مدل ۳	آماره t مدل ۳	ضرایب احتمال مدل ۳	خطای استاندارد مدل ۴	آماره t مدل ۴	ضرایب احتمال مدل ۴
شاخص حکمرانی خوب (GG)	۰/۶۴۵	۴/۳۴۵	۲/۸۰۳ ۰/۰۰۰	۰/۶۴۵	۴/۶۵۴	۲/۶۴۳ ۰/۰۰۰
شاخص جهانی شدن (KOF)	۰/۰۱۹	۲/۴۲۱	۰/۴۶۲ ۰/۰۳۸	۰/۱۰۱	۳/۳۸۶	۰/۳۳۲ ۰/۰۰۰

متغیر	خطای استاندارد مدل ۳	آماره t مدل ۳	ضرایب احتمال مدل ۳	خطای استاندارد مدل ۴	آماره t مدل ۴	ضرایب احتمال مدل ۴
جهانی شدن حکمرانی خوب	۰/۱۶۶	۲/۵۹۰	۰/۰۲۵	۰/۰۱۶	۲/۳۱۲	۰/۰۳۷
تورم (CPI)	-	-	-	۰/۰۳۱	۲/۳۷۸	۰/۰۷۴
هزینه‌های دولت (GI)	-	-	-	۰/۰۴۰	۲/۵۵۵	۰/۱۰۰
ضریب	۰/۸۳۲	۲/۹۷۴	۰/۰۰۲	۱/۲۰۵	۳/۰۳۲	۲/۶۵۴
R ²	۰/۶۸	۰/۶۸		۰/۶۸		
F-statistic	۱۴/۷۷۵	۱۴/۷۷۵		۱۴/۷۷۵		
Durbin-watson stat	۱/۸۷	۱/۸۷		۱/۸۷		
Prob	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰		۰/۰۰۰		

جدول ۵. نتایج تخمین مدل‌های پژوهش در حضور متغیر غیرترکیبی جهانی شدن

متغیر	خطای استاندارد مدل ۱	آماره t مدل ۱	ضرایب احتمال مدل ۱	خطای استاندارد مدل ۲	آماره t مدل ۲	ضرایب احتمال مدل ۲
شاخص حکمرانی خوب (GG)	۱/۶۵۴	۳/۶۶۵	۰/۰۲۱	۰/۵۴۱	۲/۷۶۰	۰/۰۰۰
شاخص غیرترکیبی جهانی شدن (GLO)	۳/۵۳۳	۵/۶۵۴	۰/۰۳۲	۰/۰۹۲	۴/۷۶۵	۰/۰۰۰
جهانی شدن حکمرانی خوب	-	-	-	-	-	-
تورم (CPI)	-	-	-	۰/۰۳۰	۲/۳۸۰	۰/۰۷۴

متغیر	خطای استاندارد مدل ۱	آماره t مدل ۱	ضرایب احتمال مدل ۱	خطای استاندارد مدل ۲	آماره t مدل ۲	ضرایب احتمال مدل ۲
هزینه‌های دولت (GI)	-	-	-	۰/۰۴۲	۲/۵۶۰	-۰/۱۰۰ ۰/۰۰۰
ضریب	۱/۲۲۰	۲/۵۵۳	۳/۱۱۴	۱/۱۲۹	۰/۵۹۱	۰/۶۶۷ ۰/۵۵۴
R ²	۰/۶۳				۰/۶۸	
F-statistic	۱۱/۳۲۸				۱۴/۹۰۲	
Durbin-watson stat	۱/۷۷				۱/۸۷	
Prob	۰/۰۰۰				۰/۰۰۰	

متغیر	خطای استاندارد مدل ۳	آماره t مدل ۳	ضرایب احتمال مدل ۳	خطای استاندارد مدل ۴	آماره t مدل ۴	ضرایب احتمال مدل ۴
شاخص حکمرانی خوب (GG)	۲/۷۶۴	۲/۳۲۷	۶/۴۳۲	۱/۶۵۴	۲/۶۵۴	۵/۵۴۳ ۰/۰۱۵
شاخص غیرترکیبی جهانی شدن (GLO)	۳/۶۵۳	۵/۰۷۴	۱/۵۴۳	۲/۵۴۳	۵/۴۵۶	۱۳/۸۷۶ ۰/۰۰۱
جهانی شدن [*] حکمرانی خوب	۳/۱۶۴	۳/۲۹۷	۱۰/۴۳۲	۲/۸۷۰	۳/۰۰۱	۹/۶۵۴ ۰/۰۰۱
تورم (CPI)	-	-	-	۰/۰۳۱	۲/۳۷۸	۰/۰۷۴ ۰/۰۰۰
هزینه‌های دولت (GI)	-	-	-	۰/۰۴۰	۲/۵۵۵	-۰/۱۰۰ ۰/۰۰۰
ضریب	۱/۳۵۲	۳/۹۰۵	۵/۲۸۰	۱/۳۵۲	۳/۸۸۶	۵/۲۸۰ ۰/۰۰۰
R ²	۰/۶۳				۰/۶۳	

متغیر	خطای استاندارد مدل ۳	آماره t مدل ۳	ضرایب احتمال مدل ۳	خطای استاندارد مدل ۴	آماره t مدل ۴	ضرایب احتمال مدل ۴
F-statistic	۱۱/۷۷۵	۱۱/۷۷۵				
Durbin-watson stat	۱/۷۶	۱/۷۶				
Prob	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰				

جدول ۶. نتایج تخمین مدل‌های پژوهش در حضور ابعاد حکمرانی خوب و شاخص ترکیبی جهانی شدن

متغیر	خطای استاندارد مدل ۱	آماره t مدل ۱	ضرایب احتمال مدل ۱	خطای استاندارد مدل ۲	آماره t مدل ۲	ضرایب احتمال مدل ۲
شاخص ثبات سیاسی (PS)	۰/۲۰۱	۲/۰۱۴	۰/۴۰۵	۰/۰۹۴	۴/۱۱۱	۰/۳۸۷
شاخص اثربخشی دولت (GE)	۰/۱۲۳	۵/۲۱۹	۰/۶۴۲	۰/۱۰۱	۶/۰۲۹	۰/۰۰۳
شاخص کیفیت مقرراتی (RQ)	۰/۱۴۲	۵/۶۵۴	۰/۸۰۳	۰/۱۰۰	۷/۵۳۰	۰/۰۰۲
شاخص اعتراض و پاسخ‌گویی (VA)	۰/۱۹۹	۳/۵۹۷	۰/۷۱۶	۰/۳۷۶	۲/۲۸۹	۰/۰۴۳
شاخص حاکمیت قانون (RI)	۰/۱۲۰	۲/۳۱۶	۰/۲۷۸	۰/۰۹۱	۲/۲۸۵	۰/۲۰۸
شاخص کنترل فساد (CC)	۰/۱۲۱	۷/۲۸۹	۰/۸۸۲	۰/۱۲۰	۵/۵۸۶	۰/۶۷۶
*شاخص ثبات سیاسی جهانی شدن	-	-	-	-	-	-
*شاخص اثربخشی دولت جهانی شدن	-	-	-	-	-	-

متغیر	خطای استاندارد مدل ۱	آماره t مدل ۱	ضرایب احتمال مدل ۱	خطای استاندارد مدل ۲	آماره t مدل ۲	ضرایب احتمال مدل ۲
شاخص کیفیت مقرراتی جهانی شدن	-	-	-	-	-	-
شاخص اعتراض و پاسخ‌گویی جهانی شدن	-	-	-	-	-	-
شاخص حاکمیت قانون جهانی شدن	-	-	-	-	-	-
شاخص کنترل فساد جهانی شدن	-	-	-	-	-	-
جهانی شدن (KOF)	-۰/۰۵۴	۴/۲۷۷	-۰/۲۳۱	۰/۱۲۱	۲/۴۷۹	-۰/۳۰۰
تورم (CPI)	-	-	-	۰/۰۲۱	۲/۹۰۴	-۰/۰۶۱
هزینه‌های دولت (GI)	-	-	-	۰/۰۵۱	-۲/۴۸۵	-۰/۱۳۲
ضریب	-۰/۷۶۴	۳/۴۶۰	۲/۶۴۴	۰/۹۴۰	۱/۵۳۰	۱/۰۷۶
R ²		۰/۵۷			۰/۶۲	
F-statistic		۸/۹۳۰			۱۲/۲۷۵	
Durbin-watson stat		۱/۷۶			۱/۸۵	
Prob		۰/۰۰۰			۰/۰۰۰	

متغیر	خطای استاندارد مدل ۳	آماره t مدل ۳	ضرایب احتمال مدل ۳	خطای استاندارد مدل ۴	آماره t مدل ۴	ضرایب احتمال مدل ۴
شاخص ثبات سیاسی (PS)	۰/۱۰۱	۳/۹۶۰	۰/۴۰۰	۰/۰۹۱	۳/۹۵۶	۰/۳۶۰
			۰/۰۴۱			۰/۰۰۳
شاخص اثربخشی دولت (GE)	۰/۱۲۰	۵/۳۱۶	۰/۶۳۸	۰/۱۰۱	۵/۹۵۰	۰/۶۰۱
			۰/۰۴۳			۰/۰۰۱
شاخص کیفیت مقرراتی (RQ)	۰/۱۰۳	۷/۷۶۰	۰/۸۰۰	۰/۱۰۰	۷/۵۲۰	۰/۷۵۲
			۰/۰۰۰			۰/۰۰۲
شاخص اعتراض و پاسخ‌گویی (VA)	۰/۱۰۷	۶/۶۴۱	۰/۷۱۱	۰/۱۱۶	۵/۴۴۸	۰/۶۳۲
			۰/۰۰۳			۰/۰۴۲
شاخص حاکمیت قانون (RI)	۰/۱۲۰	۲/۲۵۸	۰/۲۷۱	۰/۰۹۱	۲/۲۰۸	۰/۲۰۱
			۰/۰۴۲			۰/۰۲۰
شاخص کنترل فساد (CC)	۰/۱۲۰	۷/۳۱۶	۰/۸۷۸	۰/۱۳۰	۵/۱۵۳	۰/۶۷۱
			۰/۰۰۱			۰/۰۰۱
* شاخص ثبات سیاسی جهانی شدن	۰/۱۱۰	۲/۹۰۰	۰/۳۲۰	۰/۱۲۲	۳/۳۵۲	۰/۴۰۹
			۰/۰۳۳			۰/۰۰۳
* شاخص اثربخشی دولت جهانی شدن	۰/۱۵۱	۴/۲۳۸	۰/۶۴۰	۰/۱۰۵	۵/۸۲۸	۰/۶۱۲
			۰/۰۰۱			۰/۰۰۰
* شاخص کیفیت مقرراتی جهانی شدن	۰/۱۴۰	۵/۶۳۵	۰/۷۸۹	۰/۱۰۱	۷/۹۲۰	۰/۸۰۰
			۰/۰۰۲			۰/۰۰۲
* شاخص اعتراض و پاسخ‌گویی جهانی شدن	۰/۱۱۰	۶/۵۴۵	۰/۷۲۰	۰/۱۰۸	۶/۷۰۳	۰/۷۲۴
			۰/۰۰۰			۰/۰۰۴
* شاخص حاکمیت قانون جهانی شدن	۰/۱۴۳	۲/۰۲۷	۰/۲۹۰	۰/۱۲۳	۲/۵۳۶	۰/۳۱۲
			۰/۰۴۶			۰/۰۲۰

متغیر	خطای استاندارد مدل ۳	آماره t مدل ۳	ضرایب احتمال مدل ۳	خطای استاندارد مدل ۴	آماره t مدل ۴	ضرایب احتمال مدل ۴
شاخص کنترل فساد جهانی شدن	۰/۱۲۱	۷/۳۱۵	۰/۸۷۵	۰/۱۲۹	۵/۱۵۰	۰/۶۷۰ ۰/۰۰۱
جهانی شدن (KOF)	۰/۱۰۵	۴/۱۱۴	۰/۴۳۲	۰/۱۳۰	۳/۴۶۹	۰/۴۵۱ ۰/۰۰۲
تورم (CPI)	-	-	-	۰/۰۲۱	۲/۹۰۴	۰/۰۶۱ ۰/۰۴۱
هزینه‌های دولت (GI)	-	-	-	۰/۰۵۱	-۲/۴۸۵	-۰/۱۳۲ ۰/۰۳۲
ضریب	۱/۰۶۱	۲/۳۹۶	۲/۵۴۰	۱/۰۵۴	۲/۶۰۴	۲/۷۴۵ ۰/۰۳۰
R ²	۰/۷۱				۰/۸۵	
F-statistic	۱۸/۳۳۰				۱۹/۹۳۳	
Durbin-watson stat	۱/۸۶				۱/۹۰	
Prob	۰/۰۰۰				۰/۰۰۰	

جدول ۷. نتایج تخمین مدل‌های پژوهش در حضور ابعاد حکمرانی خوب و شاخص غیرترکیبی جهانی شدن

متغیر	خطای استاندارد مدل ۱	آماره t مدل ۱	ضرایب احتمال مدل ۱	خطای استاندارد مدل ۲	آماره t مدل ۲	ضرایب احتمال مدل ۲
شاخص ثبات سیاسی (PS)	۰/۱۰۲	۳/۴۹۰	۰/۳۵۶	۰/۱۰۲	۳/۰۰۰	۰/۳۰۶ ۰/۰۲۰
شاخص اثربخشی دولت (GE)	۰/۱۳۷	۴/۰۴۳	۰/۵۵۴	۰/۱۳۷	۳/۸۲۴	۰/۵۲۴ ۰/۰۲۷

متغیر	خطای استاندارد مدل ۱	آماره t مدل ۱	ضرایب احتمال مدل ۱	خطای استاندارد مدل ۲	آماره t مدل ۲	ضرایب احتمال مدل ۲
شاخص کیفیت مقرراتی (RQ)	۰/۱۳۱	۴/۶۱۰	۰/۶۰۴ ۰/۰۰۲	۰/۱۳۱	۴/۵۶۴	۰/۵۹۸ ۰/۰۲۲
شاخص اعتراض و پاسخ‌گویی (VA)	۰/۱۳۲	۳/۸۳۵	۰/۵۰۹ ۰/۰۱۳	۰/۱۱۳	۴/۴۲۴	۰/۵۰۰ ۰/۰۳۰
شاخص حاکمیت قانون (RI)	۰/۰۹۱	۲/۳۴۰	۰/۲۱۳ ۰/۰۴۴	۰/۰۹۵	۲/۱۰۵	۰/۲۰۰ ۰/۰۴۰
شاخص کنترل فساد (CC)	۰/۱۳۰	۵/۸۶۱	۰/۷۶۲ ۰/۰۰۱	۰/۱۲۰	۶/۲۱۶	۰/۷۴۶ ۰/۰۰۰
شاخص ثبات سیاسی جهانی شدن	-	-	-	-	-	-
شاخص اثربخشی دولت جهانی شدن	-	-	-	-	-	-
شاخص کیفیت مقرراتی جهانی شدن	-	-	-	-	-	-
شاخص اعتراض و پاسخ‌گویی جهانی شدن	-	-	-	-	-	-
شاخص حاکمیت قانون جهانی شدن	-	-	-	-	-	-
شاخص کنترل فساد جهانی شدن	-	-	-	-	-	-
شاخص غیر ترکیبی جهانی شدن (GLO)	۰/۰۵۴	۳/۹۲۵	۰/۲۱۲ ۰/۰۰۲	۰/۰۸۷	۲/۴۱۳	۰/۲۱۰ ۰/۰۲۲
تورم (CPI)	-	-	-	۰/۰۲۲	۲/۷۲۲	۰/۰۶۰ ۰/۰۳۰

متغیر	خطای استاندارد مدل ۱	آماره t مدل ۱	ضرایب احتمال مدل ۱	خطای استاندارد مدل ۲	آماره t مدل ۲	ضرایب احتمال مدل ۲
هزینه‌های دولت (GI)	-	-	-	۰/۰۶۱	-۲/۳۱۱	-۰/۱۴۱ ۰/۰۴۳
ضریب	۱/۱۱۰	۳/۰۹۱	۳/۴۳۲ ۰/۰۰۱	۱/۰۰۵	۰/۹۶۹	۱/۹۶۷ ۰/۰۰۰
R ²		۰/۵۳		۰/۶۰		
F-statistic		۷/۹۳۰		۱۲/۲۰۵		
Durbin-watson stat		۱/۷۸		۱/۸۰		
Prob		۰/۰۰۰		۰/۰۰۰		

خطای استاندارد مدل ۳	آماره t مدل ۳	ضرایب احتمال مدل ۳	خطای استاندارد مدل ۴	آماره t مدل ۴	ضرایب احتمال مدل ۴
۰/۱۲۱	۳/۴۴۰	۰/۴۱۲ ۰/۰۰۳	۰/۱۱۴	۳/۲۱۹	۰/۳۶۷ ۰/۰۲۳
۰/۱۳۴	۴/۸۳۵	۰/۶۴۸ ۰/۰۲۰	۰/۱۰۵	۵/۷۲۰	۰/۶۰۱ ۰/۰۲۰
۰/۱۴۰	۵/۷۲۸	۰/۸۰۲ ۰/۰۰۳	۰/۱۰۰	۷/۵۲۰	۰/۷۵۲ ۰/۰۰۳
۰/۱۶۹	۴/۲۸۹	۰/۷۲۵ ۰/۰۰۷	۰/۱۰۶	۵/۹۶۲	۰/۶۳۲ ۰/۰۰۰
۰/۱۳۴	۲/۱۶۴	۰/۲۹۰ ۰/۰۴۰	۰/۰۹۱	۲/۲۰۸	۰/۲۰۱ ۰/۰۲۰
۰/۱۲۸	۶/۴۶۸	۰/۸۲۸ ۰/۰۰۱	۰/۱۱۴	۵/۸۸۵	۰/۶۷۱ ۰/۰۰۱

ضرایب	آماره t	خطای استاندارد	ضرایب	آماره t	خطای استاندارد
احتمال مدل ۴	مدل ۴	مدل ۴	احتمال مدل ۳	مدل ۳	مدل ۳
۰/۴۰۹	۳/۴۰۸	۰/۱۲۰	۰/۴۱۰	۳/۶۶۰	۰/۱۱۲
۰/۰۲۳			۰/۰۰۳		
۰/۶۱۲	۵/۳۶۸	۰/۱۱۴	۰/۶۴۰	۴/۸۳۰	۰/۱۳۱
۰/۰۲۰			۰/۰۲۰		
۰/۸۰۲	۷/۸۶۲	۰/۱۰۲	۰/۸۰۰	۵/۷۳۴	۰/۱۳۷
۰/۰۰۲			۰/۰۰۲		
۰/۷۲۵	۶/۶۵۱	۰/۱۰۹	۰/۷۲۵	۴/۲۸۵	۰/۱۶۵
۰/۰۰۰			۰/۰۰۰		
۰/۳۱۲	۲/۷۶۱	۰/۱۱۳	۰/۲۹۰	۲/۱۶۰	۰/۱۳۵
۰/۰۱۰			۰/۰۴۰		
۰/۴۵۲	۳/۴۷۶	۰/۰۲۱	۰/۸۲۰	۶/۴۶۵	۰/۱۲۵
۰/۰۰۰			۰/۰۰۱		
۰/۴۵۵	۳/۴۸۰	۰/۰۱۰	۰/۴۳۲	۲/۵۴۳	۰/۲۳۱
۰/۰۰۰			۰/۰۰۱		
۰/۰۶۱	۶/۵۰۴	۰/۰۲۱	-	-	-
۰/۰۰۰			-		
-۰/۱۳۲	-۵/۷۴۳	۰/۰۱۰	-	-	-
۰/۰۰۰			-		
۲/۷۴۰	۲/۵۹۹	۱/۰۵۴	۲/۵۴۴	۲/۳۹۰	۱/۰۶۴
۰/۰۰۰			۰/۰۰۱		
	۰/۸۶			۰/۷۷	
	۱۹/۹۳۰			۱۸/۸۳۰	
	۱/۹۷			۱/۸۷	
	۰/۰۰۰			۰/۰۰۰	

جهانی شدن، رشد اقتصادی در حضور متغیر ترکیبی جهانی شدن و در حضور متغیر غیر ترکیبی جهانی شدن افزایش می‌یابد و در نهایت حکمرانی خوب به عنوان متغیر تعدیل‌گر در رابطه بین شاخص جهانی شدن و رشد اقتصادی تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد.

۴. بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش با استفاده از داده‌های ۱۳۲ کشور در حال توسعه (کشورهای با درآمد متوسط رو به بالا و متوسط رو به پایین) در بین سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷ به بررسی نقش تعدیل‌گری حکمرانی خوب در رابطه بین جهانی شدن و رشد اقتصادی در کشورهای در حال توسعه پرداخته شد. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش داده‌های تابلویی نامتوازن (روش اثرات ثابت با الگوی GLS) بود. در این پژوهش از چهار مدل استفاده شد و ضرایب شاخص‌ها در این چهار مدل با و بدون حضور شاخص‌های کنترل اندازه‌گیری شد.

با توجه به نتایج پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که ضریب مربوط به شاخص ترکیبی جهانی شدن در هر چهار مدل دارای علامت مثبت و معناداری است؛ یعنی با افزایش یک واحد شاخص جهانی شدن، رشد اقتصادی افزایش می‌یابد. همچنین جهت بررسی اعتبار بیشتر پژوهش از شاخص غیر ترکیبی جهانی شدن استفاده شد و نتایج مشابهی به دست آمد. نتایج به این معنی است که گسترش روابط سیاسی بین کشورها موجب کاهش تنش‌ها شده و جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی را افزایش داده و به رشد اقتصادی منجر می‌شود و از طرفی عامل تحقق جهانی شدن، پیشرفت فناوری اطلاعات است که این پیشرفت می‌تواند تولید، اشتغال، درآمدهای صادرات، بهره‌وری، رقابت‌پذیری و رشد اقتصادی را افزایش

F لیمر و آزمون هاسمن، در هر دو آزمون و همه مدل‌های ارائه‌شده مقدار Prob کمتر از ۰/۰۵ به دست آمد به همین دلیل مدل، به صورت تابلویی و با اثرات ثابت تخمین زده شد. همچنین با توجه به نتایج آزمون عدم خودهمبستگی باقی‌مانده‌ها، آماره دوربین برای همه مدل‌ها بین ۱/۵ تا ۲/۵ به دست آمد؛ پس خودهمبستگی وجود نداشت، اما از خودهمبستگی مراتب بالاتر برخوردار بود. از این رو برای رفع مشکل خودهمبستگی از روش حداقل مربعات تعمیم یافته^{۱۹} استفاده شد. همچنین با توجه به نتایج آزمون وایت برای عدم ناهمسانی واریانس باقی‌مانده‌ها، مقدار معناداری آزمون وایت برای هر چهار مدل ۰/۰۰ به دست آمد که با توجه به اینکه از سطح معنی‌داری ۰/۰۵ کمتر است، فرض صفر (همسانی واریانس) رد شد که نشان‌دهنده مشکل در همسانی واریانس باقی‌مانده‌هاست.

۳-۲. برآورد مدل پژوهش

نتایج برآورد مدل پژوهش که بر اساس الگوی اثرات ثابت با استفاده از روش حداقل مربعات تعمیم یافته انجام شده است در **جدول‌های شماره ۴، ۵، ۶ و ۷** نشان داده شده است. ستاره‌ها (*) در جدول‌ها نشانه ضرب تعاملی متغیرها هستند.

نتایج برآورد مدل‌ها نشان می‌دهد که شاخص حکمرانی خوب تأثیر مثبت و معنی‌داری بر شاخص رشد اقتصادی دارد به این معنی که با افزایش یک واحد شاخص حکمرانی خوب رشد اقتصادی در حضور متغیر ترکیبی جهانی شدن و در حضور متغیر غیر ترکیبی جهانی شدن افزایش می‌یابد و همچنین شاخص جهانی شدن بر رشد اقتصادی تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد به این معنی که با افزایش یک واحد

19. Generalized Least Square (GLS)

دولتی به‌درستی اجرا می‌شوند، حقوق مالکیت محترم شمرده می‌شود، عملکرد دستگاه قضایی قابل پیش‌بینی و شکایت علیه دولت موفقیت‌آمیز می‌شود و این عوامل باعث تخصیص کارآمد منابع خصوصی و عمومی به فعالیت‌های مولد شده و باعث تسریع در رشد اقتصادی می‌شوند.

در بررسی تأثیر نقش تعدیل‌گر حکمرانی خوب در رابطه بین جهانی شدن و رشد اقتصادی به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که ضریب مربوط به شاخص تعدیل‌گر در مدل سه و چهار دارای علامت مثبت و معناداری است؛ یعنی با افزایش یک واحد شاخص تعدیل‌گر، رشد اقتصادی افزایش می‌یابد. حکمرانی خوب با (کنترل فساد، بهبود پاسخ‌گویی، ثبات سیاسی و غیره) ارائه تجارت و فرصت‌های سرمایه‌گذاری می‌تواند تأثیر جهانی شدن بر رشد اقتصادی را تقویت کند. حکمرانی خوب از طریق حذف قواعد دست‌وپا گیر و کاهش بوروکراسی نقش مهمی در برقراری قوانین و مقررات، به‌ویژه در بخش‌هایی مانند بازار سرمایه و اعتبارات و صنایع مهم ایفا می‌کند؛ به طوری که از طریق تمرکز بر ارتقای کارایی اقتصاد از طریق خصوصی‌سازی، حذف کنترل قیمت‌ها، باز کردن درهای اقتصاد و ایجاد بدنه قانونی شفاف، موجب رشد و گسترش جهانی شدن می‌شود. همچنین کنترل فساد بیشترین تأثیر و نقش را در رابطه جهانی شدن و رشد اقتصادی بازی می‌کند؛ بنابراین حکمرانی خوب با کنترل هر چه بیشتر می‌تواند تأثیر جهانی شدن بر رشد اقتصادی را تقویت کند.

به منظور بررسی دقیق‌تر موضوع، پیشنهاد می‌شود در مطالعات آتی با تفکیک شاخص جهانی شدن KOF به سایر زیرشاخص‌ها، یعنی جهانی شدن اجتماعی، اقتصادی و سیاسی اثر هر کدام از این

دهد. در واقع پیشرفت فناوری اطلاعات هزینه‌های ارتباط از راه دور را کاهش داده، اهمیت فاصله را در فعالیت اقتصادی به حداقل رسانده، تولید را افزایش داده و در نهایت موجب رشد اقتصادی می‌شود. از طرفی جهانی شدن ظرفیت‌های صنعت گردشگری مانند ایجاد فرصت‌های شغلی، توسعه زیرساخت‌ها، ورود گردشگران خارجی، افزایش تقاضا برای کالاهای داخلی، افزایش صادرات و افزایش امکان سرمایه‌گذاری خارجی را در پی دارد که خود موجب بالا رفتن رشد اقتصادی می‌شود.

همچنین نتایج پژوهش نشان می‌دهد که ضریب مربوط به شاخص حکمرانی خوب در هر چهار مدل دارای علامت مثبت و معناداری است؛ یعنی با افزایش یک واحد شاخص حکمرانی خوب رشد اقتصادی افزایش می‌یابد.

درواقع در حکمرانی خوب با افزایش آزادی‌های سیاسی، آزادی مطبوعات و انتشار آزاد اطلاعات به عنوان حقوق ناظر بر اظهارنظر و پاسخ‌گویی در بلندمدت می‌توان انتظار داشت شهروندان این قدرت را داشته باشند که اعمال دولت‌ها را تحت نظارت و کنترل داشته باشند و همین باعث می‌شود حکومت‌ها نسبت به تأمین نیازهای مردم پاسخ‌گوتر باشند و سیاست‌هایی را انتخاب کنند که منجر به ارتقای سرمایه انسانی، سرمایه‌گذاری در مخارج عمومی جامعه، تخصیص بهینه منابع و در نهایت بهبود رشد اقتصادی شود. با افزایش ثبات سیاسی در بلندمدت ریسک و ناطمینانی در فضای اقتصادی کشور کاهش یافته و به تبع آن سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی و رشد اقتصادی افزایش می‌یابد. در واقع شاخص حاکمیت قانون بیانگر آن است که در جامعه‌ای که شهروندان و حاکمان آن مطیع قانون بوده و به آن احترام می‌گذارند، قراردادهای

مشارکت نویسندگان

نویسندگان به یک اندازه در نگارش اثر مشارکت داشته‌اند.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

همه نویسندگان از جناب آقای دکتر حبیب ابراهیم‌پور و سرکار خانم دکتر زهرا فتوره‌چی و جناب آقای ولی نعمتی به پاس حمایت‌ها و زحمات بی‌دریغشان در طی انجام این تحقیق سپاسگزاری می‌کنند.

شاخص‌ها به عنوان تعدیل‌گر در رابطه بین جهانی شدن و رشد اقتصادی در کشورهای در حال توسعه بررسی شود.

در انجام این پژوهش سطح درآمد کشورها کنترل نشد و بهتر است در تحقیقات آتی کشورها از نظر سطح درآمد به درآمد بالا، پایین و متوسط تفکیک شوند تا روند تأثیر جهانی شدن بر رشد اقتصادی بهتر و دقیق‌تر بررسی شود.

جهت اعتبار بیشتر نتایج می‌توان در تحقیقات آتی از شاخص آزادسازی تجاری، رقابت‌پذیری بین‌المللی و برون‌سپاری بین‌المللی به عنوان شاخص جهانی شدن استفاده کرد و بررسی شود که آیا این شاخص‌ها می‌توانند نقش اصلی را در رابطه بین جهانی شدن و رشد اقتصادی بازی کنند؟

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

مراحل کسب اجازه و هماهنگی در این پژوهش انجام شده است.

حامی مالی

این مقاله حامی مالی نداشته و برگرفته از پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد خانم نسرین حمزه‌ای با عنوان «تحلیل نقش تعدیل‌گر حکمرانی خوب در رابطه بین جهانی شدن و رشد اقتصادی در کشورهای در حال توسعه» است که در دانشگاه محقق اردبیلی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی ارائه شده است.

منابع فارسی

رضوی، س. ع.، و سلیمی‌فر، م. (۱۳۹۲). اثر جهانی شدن اقتصاد بر رشد اقتصادی با استفاده از روش خودتوضیحی برداری. *مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی*، ۴(۱۲)، ۹-۳۲.

رفعت، ب.، و بیکنزاده، س. (۱۳۹۱). کاربرد الگوی معادلات همزمان داده‌های تابلویی در تحلیل نقش یکپارچگی اقتصادی آکو بر رشد و اشتغال. *پژوهش‌های رشد و توسعه اقتصادی*، ۸(۸)، ۹-۲۲.

سامتی، م.، رنجبر، ه.، و محسنی، ف. (۱۳۹۰). تحلیل تأثیر شاخص‌های حکمرانی خوب بر شاخص توسعه انسانی مطالعه موردی: کشورهای جنوب شرقی آسیا (ASEAN). *پژوهش‌های رشد و توسعه اقتصادی*، ۴(۴)، ۱۸۳-۲۲۳.

سحابی، ب.، اعتصامی، م.، و امین‌پور، خ. (۱۳۹۲). بررسی اثر حکمرانی خوب و اندازه دولت بر توسعه مالی در کشورهای منتخب. *فصلنامه علمی پژوهش‌های رشد و توسعه اقتصادی*، ۳(۱۲)، ۱۰۵-۱۱۸.

سلمانپور، ع.، تقی‌سلطانی، م.، و شافعی، ا. (۱۳۸۸). پیامد جهانی شدن اقتصاد بر تورم داخلی در ایران. *مدلسازی اقتصادی*، ۳(۷)، ۹۳-۱۱۶.

صفریان، ر.، و امام‌جمعه‌زاده، س. ج. (۱۳۹۶). الگوی حکمرانی خوب؛ سرمایه اجتماعی و توسعه همه‌جانبه دولت‌پژوهی، *مجله علمی پژوهشی اقتصاد*، ۳(۱۲)، ۱۴۵-۱۸۱.

عرب‌سالاری، ع. (۱۳۹۵). بررسی جهانی شدن اقتصاد بر رشد اقتصادی کشورهای آسیای جنوب غربی [آپایان‌نامه کارشناسی‌ارشد]. تهران: دانشگاه خوارزمی.

قدیم‌پور، ج.، و دستگیر، م. (۱۳۹۵). بررسی تأثیر عوامل ریسک دادخواهی حساب‌رسان بر حق‌الزحمه حساب‌رسی. *پژوهش‌های حسابداری مالی*، ۴(۴)، ۳۷-۵۴.

کفیلی، و.، و پیشوا، ر. (۱۳۹۶). تأثیر حکمرانی خوب بر رابطه بین توسعه مالی و رشد اقتصادی. *مجله اقتصادی*، ۱۷(۸-۷)، ۵-۲۳.

کمیحانی، ا.، و سلاطین، پ. (۱۳۸۷). تأثیر حکمرانی خوب بر رشد اقتصادی در گروه کشورهای منتخب OPEC و OECD. *مدلسازی اقتصادی*، ۲(۶)، ۱-۲۴.

کمیحانی، ا.، و سلاطین، پ. (۱۳۸۸). تأثیر کیفیت نظارت بر رشد اقتصادی. *فصلنامه محقق*، ۷(۲۰)، ۱۱-۲۷.

کشاوری، م.، و طبرسا، غ. ع. (۱۳۹۵). نقش دولت الکترونیک در

ابراهیم‌پور، ح.، و الیگی، ف. (۱۳۹۵). بررسی نقش حکمرانی خوب در کارآمدی دولت‌ها. مقاله ارائه شده در: کنفرانس بین‌المللی نخبگان مدیریت، تهران، ایران، ۱۲ خرداد ۱۳۹۵.

ابراهیمی‌سالاری، ت.، بهنام، م.، اعلامی، ا.، و رودری، س. (۱۳۹۵). بررسی تأثیر تورم و توسعه بازار سهام بر رشد اقتصادی (مطالعه موردی کشورهای عضو IDA). مقاله ارائه شده در: سومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت و اقتصاد، مشهد، ایران، ۱۸ شهریور ۱۳۹۵.

امیدبان، م.، طالقانی، غ. ر.، محمدی، ف.، و فیروزی، ج.، و یعقوبی، ح. ر.، و خواستار، ح. (۱۳۹۴). تحلیل نقش حکمرانی خوب در ارتقای توسعه انسانی: بررسی بین‌المللی. *مدیریت دولتی*، ۷(۳)، ۴۱۳-۴۲۶.

بهپور، ا. (۱۳۹۱). تأثیر دولت الکترونیک بر تحقق حکمرانی خوب در سازمان‌های دولتی استان خراسان رضوی [آپایان‌نامه کارشناسی‌ارشد]. مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد.

پارسا، ن. (۱۳۹۲). ایده‌ی حکمرانی خوب در عصر جهانی شدن؛ ریشه‌ها و زمینه‌ها [آپایان‌نامه کارشناسی‌ارشد]. بابل: دانشگاه مازندران.

پیرایی، خ.، و دادور، ب. (۱۳۹۰). تأثیر تورم بر رشد اقتصادی در ایران با تأکید بر ناطمینی. *پژوهش‌های رشد و توسعه پایدار (پژوهش‌های اقتصادی)*، ۱۱(۱)، ۶۷-۸۰.

ترابی، ت.، و محمدزاده‌اصل، ن. (۱۳۸۹). تحلیل نقش جهانی شدن در جذب سرمایه خارجی و رشد اقتصادی. *پژوهشنامه اقتصادی*، ۱۰(۳۷)، ۲۱۷-۲۴۰.

جعفری‌صمیمی، ا.، و بحرینی، ن. (۱۳۹۴). مقایسه تأثیر ابعاد سه‌گانه (اقتصادی، اجتماعی و سیاسی) جهانی شدن بر رشد اقتصادی در کشورهای منتخب منطقه خاومیان و شمال آفریقا. *راهبرد اقتصادی*، ۴(۱۳)، ۷۷-۱۱۰.

حشمت‌زاده، م.، ب.، حاجی‌یوسفی، ا. م.، و طالبی، م. ع. (۱۳۹۶). بررسی موانع تحقق حکمرانی خوب در فرهنگ سیاسی ایران. *جستارهای سیاسی معاصر*، ۸(۲۳)، ۱-۲۴.

حضارمقدم، ن.، سحابی، ب.، احمدی، ع. م.، و محمدی، و. (۱۳۹۴). بررسی اثر جهانی شدن بر شاخص‌های سلامت. *مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی*، ۶(۱۹)، ۱۹۹-۲۳۶.

داناتی‌فرد، ح. (۱۳۹۳). چالش‌های مدیریت دولتی در ایران، چاپ ۸ تهران: سمت.

رسیدن به حکمرانی خوب. مقاله ارائه شده در: اولین همایش بین‌المللی انسجام مدیریت و اقتصاد در توسعه شهری، تبریز، ایران، ۲۰ شهریور ۱۳۹۵.

گلخندان، ا. (۱۳۹۴). جهانی‌شدن و اندازه دولت: آزمون فرضیه رودریک. *سیاست‌های راهبردی و کلان*، ۳(۱۰)، ۳۹-۶۲.

مجدزاده طباطبایی، ش. و نعمت‌الهی، ف. (۱۳۸۹). تأثیر رشد مخارج دولتی بر رشد اقتصادی مطالعه موردی اقتصاد ایران. *فصلنامه پژوهش‌ها و سیاست‌های اقتصادی*، ۱۸(۵۳)، ۲۵-۴۵.

محمودی، ا. (۱۳۹۸). جهانی‌شدن اقتصاد و تأثیر آن بر تورم در کشورهای در حال توسعه آسیایی. *سیاست‌های راهبردی و کلان*، ۷(۲۵)، ۴۶-۶۵.

محمودی، ا. و آرش پور، ع. ر. (۱۳۹۶). حکمرانی مطلوب؛ سازوکار ایجاد توانمندی در تحقق توسعه. *سیاست جهانی*، ۶(۴)، ۲۳۶-۲۱۳.

محمودی، ج. رونقی، م. ح. و رونقی، م. (۱۳۹۲). تعیین وزن و رابطه بین شاخص‌های حکمرانی خوب در ایران. *فصلنامه مطالعات راهبردی*، ۱۶(۶۲)، ۵۹-۸۷.

محمودی، و. (۱۳۸۷). رابطه رشد اقتصادی و توسعه انسانی. *اطلاعات سیاسی اقتصادی*، ۱(۲۵۲-۲۵۱)، ۱۵۰-۱۵۷.

موسوی، ن. بخشوده، م. محمدی، ح. یزدانی، س. و طاهری، ف. (۱۳۸۶). آثار جهانی‌شدن بر شاخص‌های فقر. *رئاه اجتماعی*، ۶(۲۴)، ۲۵۹-۲۸۲.

References

- Adkins, L. C., & Hill, R. C. (2008). *Using Stata for principles of econometrics*. 3rd Ed. New York: Wiley. <https://books.google.com/books?id=qNq0QgAACAA-J&dq>
- Alam, M. R., Kiterage, E., & Bedane, B. (2017). Government effectiveness and economic growth. *Economics Bulletin*, 37(1), 222-7. <https://ideas.repec.org/a/ebl/ecbull/ebl-16-00708.html>
- Alesina, A. (1998). The political economy of high and low growth. In B. Pleskovic, J. E. Stiglitz, (Eds.), *Annual World Bank Conference on Development Economics 1997* (pp. 217-245). World Bank: Washington D.C.
- Arabsalari, A. (2016). [Investigating the globalization of the economy on the economic growth of Southwest Asian countries (Persian)] [MSc. thesis]. Tehran: Kharazmi University. <https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/9aff-0402b1f73dd0047e06d5ecef24c>
- Asongu, S. A. (2017). Does globalization promote good governance in Africa? An empirical study across 51 countries. *World Affairs*, 180(2), 105-41. [DOI:10.1177/0043820017723516]
- Barro, R. J., & Sala-i-Martin, X. (1992). Convergence. *Journal of Political Economy*, 100(2), 223-51. [DOI:10.1086/261816]
- Behpour, E. (2012). [The effect of E-government on the realization of good governance in government organizations, Khorasan Razavi province (Persian)] [MA. thesis]. Mashhad: Ferdowsi University Mashhad. <https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/89137347821ca946b7db23225609d347>
- Bilman, A. S. & Turkeli, S. (2013). Interaction between international trade and economic growth: Evidence from qualitative comparative analysis. *International Economics Letters*, 2(4), 5-18. <https://www.researchgate.net/publication/313798668>
- Danai Fard, H. (2014). [Challenges for public administration in Iran (Persian)]. 8th Ed. Tehran: Samt. <http://opac.nlai.ir/opac-prod/bibliographic/1555103>
- Ebrahimi Salari, T., Behnameh, M., Alami, E., & Rudari, S. (2016). [Investigating the impact of inflation and stock market development on economic growth (Case study of D8 member states) (Persian)]. Paper presented at 3rd International Conference on Management and Economics, Mashhad, Iran, 8 September 2016. <https://civilica.com/doc/597191/>
- Ebrahimpour, H., & Eliki, F. (2016). [Investigating the role of good governance in the efficiency of governments (Persian)]. Paper presented at International Conference of Management Elites, Tehran, Iran, 1 June 2016. <https://civilica.com/doc/529021/>
- Fidelis, O. O., & Olukayode, E. M. (2012). Globalisation and economic growth in Nigeria: A multi-dimensional analysis. *Pakistan Journal of Social Sciences*, 9(2), 89-95. [DOI:10.3923/pjssci.2012.89.95]
- Ghadimpoor, J., & Dasghir, M. (2017). [Investigating the effects of litigation risk factors on audit fee (Persian)]. *Journal of Financial Accounting Research*, 8(4), 37-54. [DOI:10.22108/FAR.2016.21426]
- Globerman, S., & Shapiro, D. (2003). Governance infrastructure and US foreign direct investment. *Journal of International Business Studies*, 34, 19-39. [DOI:10.1057/palgrave.jibs.8400001]
- Golkhandan, A. (2015). [Globalization and government size: Rodrik hypothesis testing (Persian)]. *Quarterly Journal of the Macro and Strategic Policies*, 3(10), 39-62. http://www.jmsp.ir/article_10858.html
- Greene, W. (2001). Estimating econometric models with fixed effects. New York University, Leonard N. Stern School Finance Department Working Paper Series Working Papers, 01-10. <https://ideas.repec.org/p/ste/nystbu/01-10.html>
- Heshmat Zadeh, M. B., Haji Yousefi, A. M., & Talebi, M. A. (2017). [Investigation of obstacles to realization of good governance in Iranian political culture (Persian)]. *Contemporary Political Studies*, 8(23), 1-24. [DOI:10.30465/CPS.2017.2630]
- Hozar Moghadam, N., Sahabi, B., Ahmadi, A. M., & Mahmoudi, V. (2015). Impacts of globalization on health indicators (Persian). *Strategic Studies of Public Policy*, 6(19), 199-236. http://sspp.iranjournals.ir/article_14300.html
- Jafari Samimi, A., & Bahrami, N. (2015). [A comparison of the impact of three globalization dimensions (Economic, social and political) on economic growth in selected

- MENA countries (Persian)]. *Journal of Economic Strategy*; 4(13), 77-110. http://econrahbord.csr.ir/article_103285.html
- Kafili, V., & Pishva, R. (2017). [The effect of good governance on the relationship between financial development and economic growth (Persian)]. *Economic Journal*, 17(7-8), 5-23. http://ejip.ir/browse.php?a_code=A-10-739-1&slc_lang=fa&sid=1
- Kaufmann, D., Kraay, A., & Zoido-Lobatan, P. (1999). Aggregating governance indicators. *Policy Research Working Paper Series from The World Bank*, No 2195. <https://econpapers.repec.org/paper/wbkw-brwps/2195.htm>
- Keshavarz, M., & Tabarsa, Gh. A. (2016). [The role of E-government in achieving good governance (Persian)]. Paper presented at the First International Conference on Management and Economic Cohesion in Urban Development, Tabriz, Iran, 10 September 2016. <https://civilica.com/doc/563144/>
- Komijani, A., & Salatin, P. (2009). [Effects of good governance on economic growth in the selected countries of OPEC and OECD (Persian)]. *Economic Modeling*, 2(6), 1-24. http://eco.iaufb.ac.ir/article_555679.html
- Li, Sh., & Filer, L. (2007). The effects of the governance environment on the choice of investment mode and the strategic implications. *Journal of World Business*, 42(1), 80-98. [DOI:10.1016/j.jwb.2006.11.006]
- Mahmody, J., Rounagi, M. H., & Rounagi, M. (2014). [Weighting the indices of good governance in Iran (Persian)]. *Strategic Studies Quarterly*, 16(62), 59-87. http://quarterly.risstudies.org/article_6065.html
- Mahmoodi, A., & Arashpor, A. R. (2018). [Good governance; the mechanism for creating capacity for the realization of development (Persian)]. *World Politics*, 4(6), 213-36. [DOI:10.22124/WP.2018.2795]
- Mahmoodi, E. (2019). [Economic globalization and its effect on inflation in Asian developing countries (Persian)]. *Quarterly Journal of the Macro and Strategic Policies*, 7(25), 46-65. http://www.jmsp.ir/article_66482.html
- Mahmoudi, V. (2008). [The relationship between economic growth and human development (Persian)]. *Political and Economic Information*, (251-252), 150-7. <http://ensani.ir/fa/article/89253>
- Majdzadeh Tabataba, Sh. (2010). [The impact of government expenditure growth on economic growth: A case study of Iran's economy (Persian)]. *Quarterly Journal of Economic Research and Policies*, 18(53), 25-45. http://qjerp.ir/browse.php?a_id=247&sid=1&slc_lang=fa
- Masoudi, N., Dahmarde, N., & Esfandiari, M. (2017). Exploring the relationship between globalization and economic growth in selected countries of Middle East. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 7(5), 338-44. <https://www.econjournals.com/index.php/ijefi/article/view/5645>
- Mousavi, N., Bakhshoude, M., Mohamadi, H., Yazdani, S., & Taheri, F. (2007). [Evaluating the effects of globalization on poverty measures (Persian)]. *Social Welfare Quarterly*, 6(24), 259-82. <http://refahj.uswr.ac.ir/article-1-2135-fa.html>
- North, D. C., & Weingast, B. R. (1989). Constitutions and commitment: The evolution of institutions governing public choice in seventeenth century England. *The Journal of Economic History*, 49(4), 803-32. [DOI:10.1017/S0022050700009451]
- Omidian, M., Taleghani, Gh. R., Mohammadi, F., Firouzi, J., Yaghobi, H. R., & Khaštar, H. (2015). [The role of good governance in the promotion of human development: An international study (Persian)]. *Journal of Public Administration*, 7(3), 413-36. [DOI:10.22059/JIPA.2015.56988]
- Orayo, J. A., & Mose, G. N. (2016). A comparative study on contribution of governance on economic growth in the East African community countries. *International Journal of Regional Development*, 3(2), 89-106. [DOI:10.5296/ijrd.v3i2.9848]
- Parsa, N. (2013). [The idea of good governance in the age of globalization; Roots and backgrounds (Persian)] [MA. thesis]. Babolsar: University of Mazandaran. <https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/06cba48f-50f651748a3ac5b6f484d22f>
- Pirae, K., & Dadvar, B. (2011). [The effect of inflation on economic growth in Iran with special emphasis on uncertainty (Persian)]. *The Economic Research*, 11(1), 67-80. <http://ecor.modares.ac.ir/article-18-91-fa.html>

- Rafat, B., & Beyk Zadeh, S. (2012). [Using 2SLS method for: Analyzing the simultaneous effects of economic integration, employment and economic growth (Persian)]. *Quarterly Journal of Economic Growth and Development Research*, 2(8), 9-22. http://egdr.journals.pnu.ac.ir/article_144.html
- Razavi, A., & Salimi Far, M. (2013). [The effect of economic globalization on economic growth, using vector auto regression model (Persian)]. *Strategic Studies of Public Policy*, 4(12), 9-32. http://sspp.iranjournals.ir/article_4073.html
- Safariyan, R., & Emamjomehzadeh, S. J. (2018). [Model of good governance: Social capital and comprehensive development (Persian)]. *State Studies*, 3(12), 145-81. [DOI:10.22054/TSSQ.2018.8389]
- Sahabi, B., Etesami, M., & Aminpour, Kh. (2013). [Effect of good governance and government size on financial development in selected countries (Persian)]. *Quarterly Journal of Economic Growth and Development Research*, 3(12), 105-18. http://egdr.journals.pnu.ac.ir/article_512.html
- Salmanpour, A., Taghi Soltani, M., & Shafei, E. (2009). [Consequences of economic globalization on Iran's domestic inflation (Persian)]. *Economic Modeling*, 3(7), 93-116. http://eco.iaufb.ac.ir/article_555660.html
- Sameti, M., Ranjbar, H., & Mohseni, F. (2012). [The effect of good governance indicators on human development index: The case of ASEAN countries (Persian)]. *Quarterly Journal of Economic Growth and Development Research*, 1(4), 183-223. http://egdr.journals.pnu.ac.ir/article_64.html
- Serven, L. (1997). Irreversibility, uncertainty and private investment: Analytical issues and some lessons for Africa. *Journal of African Economies*, 6(3), 229-68. <https://ideas.repec.org/a/oup/jafrec/v6y1997i3p229-68.html>
- Stasavage, D. (2002). Private investment and political institutions. *Economics & Politics*, 14(1), 41-63. [DOI:10.1111/1468-0343.00099]
- Stibli, F. (2010). Terrorism in the context of globalization. *AARMS*, 9(1), 1-7.
- Tanzi, V. (2000). *Policies, institutions and the dark side of economics*. Cheltenham: Elgar. <https://books.google.com/books?id=dvC7r8bou8wC&dq>
- Tobin, J. (1965). Money and economic growth. *Econometrica*, 33(4), 671-84. [DOI:10.2307/1910352]
- Torabi, T., & Mohammadzadeh Asl, N. (2010). [Analyzing the Role of globalization in attracting foreign investment and affecting the economic growth (Persian)]. *Economics Research*, 10(37), 217-40. https://joer.atu.ac.ir/article_2775.html
- Wacziarg, R., & Welch, K. H. (2008). Trade liberalization and growth: New evidence. *The World Bank Economic Review*, 22(2), 187-231 [DOI:10.1093/wber/lhn007]
- World Bank. (2005). *Governance Indicators, 1996-2004*. Washington D.C: World Bank.
- World Bank. (1998). World development Indicators. Retrieved from <http://documents.worldbank.org/curated/en/745241468135933997/World-development-indicators-1998>
- Ying, Y. H., Chang, K., & Lee, C. H. (2014). The impact of globalization on economic growth. *Romanian Journal of Economic Forecasting*, XVII(2), 25-34. http://www.ipe.ro/rjef/rjef2_14/rjef2_2014p25-34.pdf